

Nový nález bělozubky bělobřiché (*Crocidura leucodon*) na Karlovarsku

New record of the Bicolor white-toothed shrew (*Crocidura leucodon*) in the Karlovy Vary region (Czech Republic)

Jan MATĚJŮ

Katedra zoologie PřF UK Praha, Viničná 7, CZ–128 44 Praha 2; mateju@natur.cuni.cz

došlo 1. 10. 2003

Abstract. Four individuals of the bi-coloured white-toothed shrew (*Crocidura leucodon*) were found from February 10 till September 29, 2003 in Sedlečko and Andělská Hora near Karlovy Vary (western Bohemia, Czech Republic). In spite of several faunistic studies, this species had never been found in the Karlovy Vary region. This new record of *C. leucodon* may be a part of evidence of the species' recent expansion in the Czech Republic.

Dne 10. února 2003 jsem v obci Sedlečko nalezl dva exempláře bělozubky bělobřiché, *Crocidura leucodon* (Hermann, 1780). Sedlečko (430 m n. m.) leží 8 km východním směrem od Karlových Varů a patří do kvadrátu faunistického mapování číslo 5743. Bělozubky byly nalezeny zmrzlé (teplota v noci byla cca –15 °C) na sněhové pokrývce poblíž hospodářských stavení. Další exemplář tohoto druhu jsem odchytil 10. 3. 2003 ve skleníku přibližně 50 metrů od předchozího nálezu. Čtvrtého jedince jsem nalezl mrtvého dne 29. 9. 2003 na lesní cestě v katastru obce Andělská Hora přibližně 100 m od hájovny (630 m n. m.). Tato lokalita je od předchozí vzdálena cca 1,5 km jihozápadním směrem a spadá do stejného pole faunistického mapování.

Tělesné rozměry všech čtyř exemplářů jsou uvedeny v tab. 1. U prvních dvou exemplářů byly zjištěny velké tukové zásoby v břišní dutině. Bělozubky jsou uloženy ve sbírkách Katedry zoologie PřF UK pod uvedenými identifikačními čísly. Jedinec nalezený u Andělské Hory je uveden pod číslem 01401.

Bělozubku bělobřichou jsem v lokalitě Sedlečko poprvé pozoroval již v roce 2001, ale nálezu jsem nevěnoval dostatečnou pozornost a nezachoval ani dokladový exemplář. Teprve po prostudování literatury (ANDĚRA 2000) jsem zjistil, že výskyt bělozubky bělobřiché doposud nebyl v bývalém okrese Karlovy Vary i přes rozsáhlé faunistické výzkumy zaznamenán (BRDIČKA 1980, HŮRKA 1988, BUŠEK et al. 1990, ZUBER 1996, VOHRALÍK & LAZAROVÁ 1998).

Nejbližšími doposud známými lokalitami jsou Staré Sedlo (VOHRALÍK & LAZAROVÁ 1998) vzdálené vzdušnou čarou 18 km západně a 24 km východně vzdálený Blov (BUŠEK et al. 1990). Výskyt na lokalitě Staré Sedlo (kvadrát 5842) byl zjištěn při rozboru vývržků sovy pálené (*Tyto alba*) získaných v roce 1963. Nalezeny byly zbytky dvou jedinců (VOHRALÍK & LAZAROVÁ 1998). Výskyt u obce Blov (kvadrát 5645, východní okraj Doupovských hor) je založen na nálezu mrtvého jedince 10. 7. 1985 na jižním svahu vrchu Koliba (507 m n. m.) (BUŠEK et al. 1990). Bohužel dokladový exemplář není dochován (BUŠEK in verb.).

Tab. 1. Tělesné rozměry nalezených bělozubek bělobřichých (v milimetrech, hmotnost v gramech)

Tab. 1. Body measurements of the collected individuals of *Crocidura leucodon* (in mm, weight in grams)

číslo No.	pohlaví sex	hmotnost weight	délka těla head+body	délka ocasu tail	délka tlapky hind foot	délka boltce auricle	testes
01398	F (ad)	9	79	33	12,3	8,5	–
01399	M (sad)	9	77	37	12,3	8,5	3,1×2,3
01400	M (ad)	8	74	35	12,2	8	3,0×2,5
01401	F (ad)	7,5	76	35	11,6	8	–

Ovšem VOHRALÍK (in verb.), který analyzoval velké množství vývržků sovy pálené sebrané v letech 1978 až 1980 z cca 30 lokalit v přílehlé oblasti (Žatecká pánev a východní podhůří Doupovských hor), zde tento druh nenalezl, což do jisté míry zpochybňuje výskyt na lokalitě Koliba.

Nález bělozubky bělobřiché v obci Sedlečko a u Andělské Hory pravděpodobně souvisí s jejím kontinuálním rozšířením v západní části údolí Ohře a mohl by být jedním z dalších důkazů, které podporují zjištění o recentním zvětšování areálu výskytu tohoto druhu v České republice (ANDĚRA 2003).

LITERATURA

- ANDĚRA M., 2000: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze III: Hmyzožravci (Insectivora)*. Národní muzeum, Praha, 108 pp.
- ANDĚRA M., 2003: Vývoj areálu bělozubky bělobřiché (*Crocidura leucodon*) v ČR. P.: 166. In: BRYJA J. & ZUKAL J. (eds.): *Zoologické dny Brno 2003. Sborník abstraktů z konference 13.–14. února 2003*. ČZS, Brno, 244 pp.
- BRDIČKA I., 1980: Savci Slavkovského lesa. *Acta Univ. Carol. – Biol.*, **1977–1978**: 199–235.
- BUŠEK O., TEJROVSKÝ V. & ZAVADIL V., 1990: Obratlovci Doupovských hor (Aves, Mammalia). *Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír.*, **76**: 1–52.
- HŮRKA L., 1988: Die Säugetierfauna des westlichen Teils der Tschechischen Socialistischen Republik. I. Insektenfresser (Insectivora). *Folia Mus. Rer. Natur. Bohem. Occid., Plzeň, Zool.*, **28**: 1–74.
- VOHRALÍK V. & LAZAROVÁ J., 1998: Drobní savci (Insectivora, Rodentia) Horního Poohří v potravě sovy pálené (*Tyto alba*). *Lynx, n. s.*, **29**: 43–56.
- ZUBER P., 1996: *Společenstva savců VÚ Hradiště v Doupovských horách*. Diplomová práce. Ústav pro životní prostředí PŘF UK, Praha, 102 pp.